

Udskriftsdato: 24. december 2025

2010/1 LSV 143 (Gældende)

Forslag til Lov om ændring af universitetsloven, lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner og lov om almene boliger m.v. (Opfølgning på evaluering af universitetsloven, internationale uddannelsessamarbejder og selskabsdannelse ved udbud af uddannelse i udlandet m.v.)

Ministerium: Folketinget

Journalnummer: Ministeriet for Videnskab, Teknologi og
Udvikling,
Universitets- og Bygningsstyrelsen, j.nr. 11-101189

Forslag

til

Lov om ændring af universitetsloven, lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner og lov om almene boliger m.v.

(Opfølgning på evaluering af universitetsloven, internationale uddannelsessamarbejder og selskabsdannelse ved udbud af uddannelse i udlandet m.v.)

§ 1

I lov om universiteter (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 754 af 17. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 2, indsættes efter »er«: »statsfinansierede«.

2. § 2, stk. 2, affattes således:

»Stk. 2. Universitetet har forskningsfrihed. Universitetet skal værne om universitetets og den enkeltes forskningsfrihed og om videnskabsetikken.«

3. I § 3, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »udbyde«: »i Danmark«.

4. § 3, stk. 1, 3. pkt., ophæves, og i stedet indsættes:

»Ved udbud i Danmark efter 1. pkt. forstås også de særlige tilfælde, hvor dele af en uddannelse er udlagt til et universitet i udlandet (udlagt undervisning). Ministeren fastsætter nærmere regler om udlagt undervisning.«

5. § 3, stk. 3-12, ophæves.

6. Efter § 3 indsættes:

»§ 3 a. Universitetet kan i samarbejde med et eller flere udenlandske universiteter udbyde hele eller dele af uddannelser efter § 3 i udlandet. Uddannelsernes enkelte dele gennemføres ved universitetet og ved et eller flere af de udenlandske universiteter. Delene, der gennemføres ved de udenlandske universiteter, kan være valgfrie eller obligatoriske. Gennemføres hele uddannelsen i udlandet, kan universitetet lade det udenlandske universitet udbyde uddannelsen, hvis det sker i samarbejde med det danske universitet.

Stk. 2. Universitetet kan i samarbejde med udenlandske universiteter udbyde uddannelser efter § 4, stk. 1, nr. 2, som led i EU-studieprogrammer om Erasmus Mundus, hvor uddannelsens enkelte dele gennemføres ved universitetet og ved et eller flere af de udenlandske universiteter efter aftale mellem de pågældende universiteter (Erasmus Mundus-kandidatuddannelser).

Stk. 3. Universitetet skal sørge for, at dets uddannelser efter stk. 1 og 2 bliver kvalitetssikret. Uddannelserne skal enten kvalitetssikres i Danmark efter reglerne i lov om Akkrediteringsinstitutionen for videregående uddannelser eller i udlandet efter udenlandske kvalitetssikringssystemer. Det er dog et krav, at den kvalitetssikringsinstitution, der vælges, er optaget i European Quality Assurance Register for Higher Education (EQAR) eller på anden måde anses for at være internationalt anerkendt. Vælges en udenlandsk kvalitetssikring, foretages den efterfølgende godkendelse af uddannelsen af ministeren for videnskab, teknologi og udvikling.

Stk. 4. Der er ikke krav om særskilt kvalitetssikring i de tilfælde, hvor de dele, der gennemføres ved det udenlandske universitet, er valgfrie eller allerede er akkrediterede som en del af den danske uddannelse.

Stk. 5. Studerende, der er optaget ved det danske universitet, er i perioden, hvor de er indskrevet på et udenlandsk universitet, omfattet af reglerne for det udenlandske universitet og ikke af denne lov. Studerende, der er optaget ved et udenlandsk universitet, er i den periode, hvor de er indskrevet ved det danske universitet, omfattet af denne lov.

Stk. 6. Universitetet kan udstede dansk eksamensbevis til studerende, som i udlandet har gennemført en uddannelse efter stk. 1 eller 2. Universitetet kan udstede eksamensbevis til studerende, der har gennemført dele af deres uddannelse ved universitetet uden at have været optaget på det pågældende universitet, jf. stk. 1 og 2.

Stk. 7. Ministeren fastsætter regler om udbud og gennemførelse af uddannelser efter stk. 1-6, herunder om udstedelse af eksamensbevis. Ministeren kan i den forbindelse fravige lovens bestemmelser om uddannelse og studienævn.«

7. I § 8 a, *stk. 1*, indsættes efter »kan«: »for uddannelser, som universiteterne udbyder efter denne lov,«, og »elektronisk« ændres til: »digitalt«.

8. I § 8 a indsættes efter stk. 1 som nyt stykke:

»*Stk. 2.* Ministeren kan for uddannelser, som universiteterne udbyder efter godkendelse af en anden minister, jf. § 7, og efter nærmere aftale med denne fastsætte regler om, at kommunikation mellem universitetet og indskrevne studerende og ansøgere til de pågældende uddannelser helt eller delvis skal ske digitalt.«

Stk. 2 bliver herefter stk. 3.

9. § 10, *stk. 6*, affattes således:

»*Stk. 6.* Bestyrelsen sikrer, at der er medbestemmelse og medinddragelse af medarbejdere og studerende i væsentlige beslutninger.«

10. § 10, *stk. 8*, affattes således:

»*Stk. 8.* Bestyrelsen indgår en udviklingskontrakt med ministeren, som i den forbindelse kan fastsætte mål. Udviklingskontrakten kan omfatte alle dele af universitetets virksomhed og skal omfatte mål for de aktiviteter og indsatser, der tillægges særlig vægt.«

11. § 10, *stk. 11*, ophæves.

12. I § 11, *stk. 4*, ændres »revisorer« til: »institutionsrevisorer«.

13. § 12, *stk. 3*, affattes således:

»*Stk. 3.* De udefrakommende medlemmer udpeges i deres personlige egenskab. Et udefrakommende medlem kan højst sidde i bestyrelsen i 8 år fordelt på mindst to udpegningsperioder. De udefrakommende medlemmer skal have erfaring med ledelse, organisation og økonomi, herunder vurdering af budgetter og regnskaber.«

14. I § 12 indsættes efter stk. 3 som nyt stykke:

»*Stk. 4.* Universitetet nedsætter et organ, der indstiller de udefrakommende bestyrelsesmedlemmer (indstillingsorganet). Universitetet nedsætter et andet organ, der udpeger de udefrakommende medlemmer (udpegningsorganet). Indstillings- og udpegningsorganerne må ikke være identiske. Indstillings- og udpegningsorganerne skal sikre, at de udefrakommende medlemmer opfylder betingelserne i stk. 2 og 3. Bestyrelsen fastsætter procedurer for nedsættelsen af indstillingsorganet og udpegningsorganet.«

Stk. 4 bliver herefter stk. 5.

15. § 12, stk. 5, ophæves.

16. Før § 13 indsættes som ny overskrift:

»Vedtægter«

17. § 13 affattes således:

»§ 13. Bestyrelsen udarbejder universitetets vedtægt og ændringer hertil. Ministeren godkender universitetets vedtægt.

Stk. 2. Vedtægten skal fastsætte de nærmere regler om:

- 1) Åbenhed om bestyrelsens arbejde efter § 10, stk. 2, herunder åbenhed om procedurerne for indstilling og udpegning af udefrakommende bestyrelsesmedlemmer.
- 2) Nedsættelse af indstillingsorgan og udpegningsorgan til bestyrelsens udefrakommende medlemmer efter § 12.
- 3) Bestemmelser om udpegningsperiode for udefrakommende bestyrelsesmedlemmer, jf. § 12, stk. 3.
- 4) Universitetets interne organisering, jf. § 14, stk. 7.
- 5) Medbestemmelse og medinddragelse af medarbejdere og studerende, jf. § 10, stk. 6.
- 6) Ansættelses- og afskedigelsesproceduren efter § 10, stk. 7, og § 14, stk. 4.
- 7) Etablering, sammensætning og opgaver, der varetages af akademisk råd, aftagerpanel, ph.d.-udvalg, studienævn og eventuelt repræsentantskab samt om studienævnets indstilling af studieledere.
- 8) Eventuelt særlige forhold for styrelse af masteruddannelser.«

18. Før § 13 a indsættes som ny overskrift:

»Aftagerpaneler«

19. I § 13 a, stk. 3, 1. pkt., indsættes efter »kan«: »foruden de i vedtægten fastsatte opgaver«.

20. § 14, stk. 1, 2. pkt., affattes således:

»Den øvrige ledelse varetager sine opgaver efter bemyndigelse fra rektor.«

21. § 14, stk. 4-11, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 4. Rektor ansætter og afskediger ledere af de organisatoriske videnskabelige enheder. Lederen af en videnskabelig enhed skal være anerkendt forsker og skal i relevant omfang have erfaring med uddannelse.

Stk. 5. Rektor opretter en eller flere ph.d.-skoler, hvor ph.d.-uddannelse foregår, og udpeger ph.d.-skolelederen. Ph.d.-skolelederen skal være anerkendt forsker og skal i relevant omfang have erfaring med uddannelse.

Stk. 6. Rektor kan pålægge medarbejdere at løse bestemte opgaver. Det videnskabelige personale har forskningsfrihed og forsker frit inden for universitetets forskningsstrategiske rammer i den tid, hvor de ikke er pålagt opgaver. Universitetets forskningsstrategiske rammer dækker hele universitetets profil. Det videnskabelige personale må ikke over længere tid pålægges opgaver i hele deres arbejdstid, således at de reelt fratages deres forskningsfrihed.

Stk. 7. Rektor fastlægger universitetets interne organisering inden for de rammer, som bestyrelsen har fastsat.

Stk. 8. Rektor indstiller budgettet til bestyrelsens godkendelse og underskriver årsrapporten.

Stk. 9. Rektor fastsætter regler om disciplinære foranstaltninger over for de studerende.

Stk. 10. Rektor tegner universitetet med undtagelse af dispositioner over fast ejendom, jf. § 10, stk. 4, og træffer afgørelse i alle sager, jf. dog § 10, stk. 1 og 5-9, § 15, stk. 2, nr. 4, § 16 b, stk. 2, nr. 3 og 6, og § 18, stk. 4, nr. 3 og 4.

Stk. 11. Rektor skal godkende alle eksterne samarbejder, der forpligter universitetet.

Stk. 12. Rektor kan i særlige tilfælde opløse akademisk råd, jf. § 15, stk. 1, ph.d.-udvalg, jf. § 16 b, stk. 1, og studienævn, jf. § 18, stk. 1. Rektor kan endvidere i særlige tilfælde overtage akademisk råds opgaver, jf. § 15, stk. 2, ph.d.-udvalgets opgaver, jf. § 16 b, stk. 2, og studienævnets opgaver, jf. § 18, stk. 4.«

22. § 15, stk. 1, affattes således:

»Rektor nedsætter et eller flere akademiske råd, herunder for at sikre medbestemmelse og medinddragelse om akademiske forhold. Der kan nedsættes flere akademiske råd på både samme og forskellige organisatoriske niveauer.«

23. I § 15, stk. 2, indsættes som *nr. 5*:

»5) Andre opgaver efter universitetets vedtægt.«

24. § 15, stk. 4-7, ophæves, og i stedet indsættes:

»*Stk. 4.* Akademisk råd sammensættes af rektor eller den videnskabelige leder på det organisatoriske niveau, akademisk råd skal dække, og af medlemmer, der repræsenterer det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og de studerende på det organisatoriske niveau, akademisk råd skal dække. Repræsentanter for det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og for de studerende vælges af og blandt henholdsvis det videnskabelige personale, herunder ansatte ph.d.-studerende, og de studerende.

Stk. 5. Akademisk råd vælger en formand blandt sine medlemmer.«

25. Overskriften før § 16 udgår.

26. § 16 ophæves.

27. Overskriften før § 16 a udgår.

28. § 16 a ophæves.

29. Overskriften før § 16 b affattes således:

»*Ph.d.-udvalg*«

30. § 16 b, stk. 1-7, ophæves, og i stedet indsættes:

»§ 16 b. Rektor nedsætter et eller flere ph.d.-udvalg, herunder for at sikre de studerendes og de videnskabelige medarbejders indflydelse på ph.d.-uddannelsen.

Stk. 2. Ph.d.-udvalget har følgende opgaver:

- 1) At indstille en formand blandt ph.d.-udvalgets videnskabelige personale og en eventuel næstformand blandt ph.d.-udvalgets studerende til rektor.
- 2) At indstille om sammensætningen af bedømmelsesudvalg til rektor.
- 3) At godkende ph.d.-kurser.
- 4) At udarbejde forslag til interne retningslinjer for ph.d.-skolen, herunder ph.d.-vejledning, til ph.d.-skolelederen.
- 5) At udtale sig om evaluering af ph.d.-uddannelse og -vejledning, herunder internationale evalueringer af ph.d.-skolerne, til ph.d.-skolelederen.
- 6) At godkende ansøgninger om merit, herunder forhåndsmerit, og om dispensation.
- 7) At udtale sig om alle sager af betydning for ph.d.-uddannelse og -vejledning, som rektor forelægger.
- 8) Andre opgaver efter universitetets vedtægt.«

Stk. 8 og 9 bliver herefter stk. 3 og 4.

31. § 16 b, stk. 9, der bliver stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Flere universiteter kan i samarbejde oprette ph.d.-skoler med forankring ved et af de deltagende universiteter.«

32. Overskriften før § 17 udgår.

33. § 17 ophæves.

34. § 18, stk. 1, affattes således:

»Rektor nedsætter et eller flere studienævn, herunder for at sikre de studerendes og de videnskabelige medarbejders medbestemmelse på og medinddragelse i uddannelse og undervisning.«

35. § 18, stk. 4, affattes således:

»Stk. 4. Studienævnet har foruden de i vedtægten fastsatte opgaver til opgave at sikre tilrettelæggelse, gennemførelse og udvikling af uddannelse og undervisning, herunder

- 1) at kvalitetssikre og kvalitetsudvikle uddannelse og undervisning og påse opfølgning af uddannelses- og undervisningsevalueringer,
- 2) at udarbejde forslag til studieordning og ændringer heri,
- 3) at godkende plan for tilrettelæggelse af undervisning og af prøver og anden bedømmelse, der indgår i eksamen,
- 4) at godkende ansøgninger om merit, herunder forhåndsmerit, og om dispensation og
- 5) at udtale sig inden for sit område i alle sager af betydning for uddannelse og undervisning og drøfte forhold om uddannelse og undervisning, som rektor forelægger.«

36. § 18, stk. 6-9, ophæves.

37. I § 18 a, stk. 1, ændres »stk. 6« til: »stk. 4«.

38. I § 19, stk. 2, indsættes efter »uddannelser«: »i Danmark«.

39. I § 19 indsættes efter stk. 2 som nye stykker:

»Stk. 3. Tilskud til universitetets udbud af dele (valgfrie eller obligatoriske) af godkendte uddannelser i udlandet alene eller med et eller flere samarbejdsuniversiteter efter § 3 a, stk. 1, ydes ud fra takster på de årlige finanslove og antal årstuderende for den del af uddannelsen, der gennemføres i Danmark. I de tilfælde, hvor der er krav om gensidig udveksling, udløser de studerende optaget på det udenlandske universitet tilskud for den del af uddannelsen, der gennemføres i Danmark, hvis de er udvekslet med studerende optaget på det danske universitet efter aftale mellem et dansk universitet og et universitet i udlandet.

Stk. 4. Tilskud til universitetets udbud af godkendte uddannelser i udlandet efter § 3 a, stk. 2, ydes ud fra takster på de årlige finanslove og antal årstuderende for den del af uddannelsen, der gennemføres i Danmark.

Stk. 5. Universiteterne er omfattet af budgetvejledningens regler for statsfinansierede selvejende institutioner.«

Stk. 3-8 bliver herefter stk. 6-11.

40. I § 19, stk. 7, der bliver stk. 10, indsættes efter »§ 4, stk. 1«: », eller § 7«.

41. I § 19, stk. 8, der bliver stk. 11, ændres »stk. 7« til: »stk. 10«.

42. I § 20, stk. 3, indsættes som 2. pkt.:

»Universitetet kan udbyde hele uddannelser efter § 3 a, stk. 1, efter reglerne om indtægtsdækket virksomhed.«

43. § 21, stk. 4, 1. pkt., affattes således:

»Universitetet kan i forbindelse med udbud af hele uddannelser i udlandet med et samarbejdsuniversitet efter § 3 a, stk. 1, eller forskningssamarbejder yde tilskud til et eller flere udenlandske universiteter.«

44. I § 26, stk. 2, ændres »5 og 7« til: »8 og 10«.

45. I § 26, stk. 4, 3. pkt., ændres »stk. 7« til: »stk. 10«.

46. § 28, stk. 2-5, ophæves, og i stedet indsættes:

»Stk. 2. Universitetets årsrapport revideres af rigsrevisor i henhold til lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Stk. 3. I medfør af § 9 i lov om revisionen af statens regnskaber m.m. kan rigsrevisor med ministeren aftale, at revisionsopgaver i henhold til stk. 2 varetages i et nærmere fastlagt samarbejde mellem rigsrevisor og en institutionsrevisor. Institutionsrevisor udpeges af universitetets bestyrelse og skal være statsautoriseret revisor. Medmindre andet fremgår af aftalen, vil universitetets oplysninger til brug ved beregning af statstilskud være omfattet af institutionsrevisors påtegning eller erklæring om regnskabet.

Stk. 4. Rigsrevisionen og ministeren skal underrettes om antagelse og afskedigelse af institutionsrevisor samt om årsagen til revisorskift.

Stk. 5. Årsrapporten skal underskrives af bestyrelsen og af rektor, jf. § 10, stk. 5, og § 14, stk. 8.

Stk. 6. Ministeren kan fastsætte regler for regnskabsaflæggelsen i overensstemmelse med de til enhver tid gældende statslige regnskabsregler.«

47. I § 38, stk. 8, udgår »eller Handelshøjskolen i Århus«.

48. Efter § 40 indsættes:

»§ 40 a. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan efter forhandling med undervisningsministeren og finansministeren godkende sammenlægning af Ingeniørhøjskolen i Århus med Aarhus Universitet.«

§ 2

I lov om teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner, jf. lovbekendtgørelse nr. 753 af 17. juni 2010, foretages følgende ændringer:

1. Lovens *titel* affattes således:

»Lov om offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde«

2. § 1 affattes således:

»§ 1. Loven har til formål at styrke konkurrenceevnen og de offentlige forskningsinstitutioners relationer til det omkringliggende samfund, ved at

- 1) de offentlige forskningsinstitutioner kan stifte og eje aktieselskaber for at fremme omsætningen af ny viden og teknologi mellem forskningsinstitutioner og erhvervslivet, jf. § 4,
- 2) universiteterne kan stifte og eje aktieselskaber til varetagelse af udbud af hele uddannelser i udlandet efter universitetslovens § 3 a, stk. 1, og § 20, stk. 3, jf. denne lovs § 4 a,
- 3) samarbejdet underbygges mellem offentlige forskningsinstitutioner og fonde, foreninger og det omkringliggende samfund, jf. §§ 10-13, og
- 4) universiteterne kan udleje eller fremleje faciliteter til brug for serviceerhverv, jf. § 13 a.«

3. I § 4, stk. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 1«: », nr. 1,«.

4. Efter § 4 indsættes:

»§ 4 a. Til fremme af lovens formål efter § 1, nr. 2, kan et universitet stifte og eje et eller flere aktieselskaber og være medejer i et eller flere aktieselskaber stiftet af andre danske universiteter efter denne bestemmelse. Aktieselskaberne skal have vedtægtsmæssigt hjemsted og hovedkontor i Danmark.

Stk. 2. Universitetets indskud i aktieselskaber efter stk. 1 eller erhvervelse af aktier i sådanne må på ethvert indskudstidspunkt ikke overstige det højeste af følgende beløb:

- 1) 5 mio. kr. eller
- 2) 3 pct. af universitetets uddannelsestilskud fra Universitets- og Bygningsstyrelsen i det pågældende finansår.

Stk. 3. Ved opgørelsen efter stk. 2 medregnes indskud med værdien på indskudstidspunktet og aktier med værdien ved erhvervelsen eller overdragelsen.

Stk. 4. Det eller de deltagende universiteter skal eje aktieselskaberne fuldt ud.

Stk. 5. Et aktieselskab stiftet efter stk. 1 kan opfylde sit formål ved at stifte eller erhverve ejerandele i aktie- eller anpartsselskaber, der har samme formål som aktieselskabet. Aktieselskaber stiftet efter stk. 1 må ikke alene eller tilsammen have så store ejerandele i selskaber omfattet af 1. pkt., at disse får en sådan forbindelse til et enkelt aktieselskab stiftet efter stk. 1 eller et enkelt universitet, som et datterselskab har til et moderselskab efter selskabsloven.

Stk. 6. Det eller de deltagende universiteter skal anvende indtægter i form af udbytte fra aktieselskabet til aktiviteter inden for deres formål.

Stk. 7. Universitetet skal i årsrapporten redegøre for indskud og erhvervelse efter stk. 1 og for det økonomiske mellemværende mellem det eller de deltagende universiteter og de aktieselskaber, som universitetet har ejerandele i.

Stk. 8. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling kan med de bevilgende myndigheders godkendelse regulere beløbsrammerne i stk. 2.«

5. I § 5, stk. 1, og § 7, stk. 1 og 2, ændres »§ 4« til: »§§ 4 og 4 a«.

6. § 6 affattes således:

»§ 6. Et aktieselskab stiftet efter denne lov skal have til formål med kommercielt sigte og på markedsvilkår at varetage aktiviteter i forbindelse med enten

- 1) teknologioverførsel, jf. § 4, eller
- 2) udbud af uddannelser i udlandet, jf. § 4 a.«

7. I § 8, stk. 1, nr. 1, 1. pkt., indsættes efter »§ 6,«: »nr. 1,«.

8. I § 8, stk. 2, 1. og 2. pkt., § 8, stk. 3, og § 9, nr. 1, ændres »aktieselskabsloven« til: »selskabsloven«.

§ 3

I lov om almene boliger m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 103 af 11. februar 2011, som ændret senest ved § 2 i lov nr. 201 af 13. marts 2011, foretages følgende ændring:

1. I § 115, stk. 6, § 118, stk. 3, 1. pkt., og § 143, stk. 2, 2. pkt., ændres »teknologioverførsel m.v. ved offentlige forskningsinstitutioner« til: »offentlige forskningsinstitutioners kommercielle aktiviteter og samarbejde med fonde«.

§ 4

Stk. 1. Loven træder i kraft den 1. juli 2011, jf. dog stk. 2 og 3.

Stk. 2. § 1, stk. 2, § 19, stk. 5, og § 28 i universitetsloven som affattet ved denne lovs § 1, nr. 1, 39 og 46, træder i kraft den 1. januar 2012.

Stk. 3. Ministeren for videnskab, teknologi og udvikling fastsætter tidspunktet for ikrafttrædelsen af universitetslovens § 3, stk. 1, 1. og 3. pkt., § 3 a, § 19, stk. 2-4 og 11, § 20, stk. 3, 2. pkt., § 21, stk. 4, 1. pkt., og § 26, stk. 2 og stk. 4, 3. pkt., som affattet henholdsvis ændret ved denne lovs § 1, nr. 3-6, 38, 39 og 41-45.

Stk. 4. Universitetets ændrede vedtægt skal være afleveret til ministerens godkendelse senest den 1. marts 2012.

Folketinget, den 19. maj 2011

MOGENS LYKKETOFT

/ Karen J. Klint